

TRETJI KOLOKVIJ (januar 2012)

VPISNA ŠTEVILKA: _____

IME IN PRIIMEK: _____

Prvi dve nalogi sta vredni 3 točke, tretja in četrta naloga eno točko, zadnja pa dve točki. Upoštevali se bodo le odgovori, podani v pravokotnikih.

1. Monopolist, ki maksimira dobiček, ima konstantne povprečne stroške v višini 6€. Krivulja povpraševanja po njegovih proizvodih je podana v tabeli:

Q	P
1	16
2	12
3	10
4	8
5	6
6	4

- a) Izračunajte celotni in mejni prihodek monopolista.
OPOMBA: Dopolnite zgornjo tabelo.

- b) Določite optimalni obseg proizvodnje monopolista, ceno in njegov dobiček.

- c) Kolikšna bo cena, proizvedena količina in dobiček podjetja, če se monopolist obnaša kot popolni konkurent?

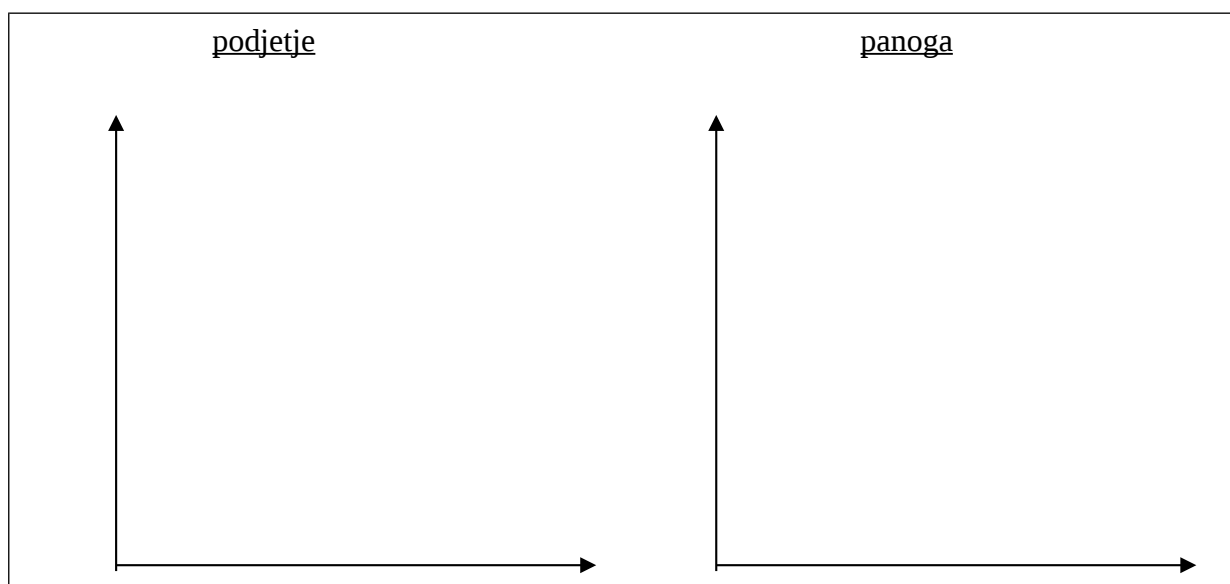
- d) Kolikšno ceno bo monopolist določil in koliko bo proizvajal, če lahko popolno cenovno diskriminira? Kolikšna bo mrtva izguba?

2. Večje število identičnih podjetij, ki delujejo v popolno-konkurenčnih razmerah, proizvaja svinčnike. Dolgoročna krivulja tipičnega podjetja ima obliko $LTC = 4Q_i^3 - 64Q_i^2 + 356Q_i$, kjer je Q_i količina proizvodnje tipičnega podjetja. Tržna krivulja povpraševanja po kemičnih svinčnikih je podana z enačbo $Qd = 5000 - 18P$, kjer je Qd tržni obseg povpraševanja.

a) Določite dolgoročno ravnotežje.

OPOMBA: Vsako dolgoročno ravnotežje je določeno s ceno (P), količino, ki jo proizvaja vsako podjetje (Q_i), količino, ki jo proizvaja panoga (Q) in številom podjetij v panogi (n).

b) V ustrezni sliki prikažite začetno dolgoročno ravnotežje, tako z vidika tipičnega podjetja kot panoge.

c) V naslednjem obdobju pride do zmanjšanja povpraševanja. V zgornjem grafu skicirajte nastale razmere. *Novo dolgoročno ravnotežje tudi označite.*

d) V graf pod točko b) vrišite tudi dolgoročno krivuljo ponudbe panoge. Je ta krivulja vodoravna, naraščajoča ali padajoča? So v panogi prisotne eksterne ekonomije ali eksterne disekonomije?

3. Obkrožite pravilno trditev..

- a) Model participativnega podjetja upošteva tri skupine kooperativnih odločevalcev: lastnike kapitala, managerje in zaposlene.
- b) S participativnim podjetjem razumemo podjetje, ki uveljavlja samoupravljanje pri odločanju.
- c) Japonsko podjetje lahko opišemo kot model participativnega podjetja, kjer imajo lastniki večjo vlogo pri sprejemanju odločitev kot ostali odločevalci.
- d) Empirične raziskave kažejo, da so participativna podjetja, ki delujejo po načelu soodločanja, manj učinkovita kot podjetja, ki delujejo po načelu največjega dobička.
- e) Če lastniki kapitala in managerji v modelu participativnega podjetja nimajo večje pogajalske moči od zaposlenih, se odločitve sprejemajo po načelu en človek: en glas.

4. Obkrožite pravilno trditev.

Monopol je z vidika družbene blaginje neučinkovita tržna struktura, ker:

- a) Svoje proizvode prodaja po cenah, ki so višje od povprečnih stroškov;
- b) Povzroča proizvodno neučinkovitost;
- c) Del potrošnikovega presežka zaradi manjše proizvodnje in višje cene izgine;
- d) Potrošnikom ne dovoli izbire med različnimi ponudniki;
- e) Skuša s cenovno diskriminacijo odvzeti čim večji del potrošnikovega presežka.

5. Predstavite problem principala in agenta. Ali v tem primeru še lahko trdimo, da velja predpostavka o največjem dobičku kot funkciji cilja podjetij v razvitem tržnem gospodarstvu?